

**JOUKKOLIIKENNEINFRAN JA MUIDEN PALVELUIDEN
TUOTTAMINEN HELSINGIN KAUPUNGIN JA PÄÄKAUPUNKISEUDUN
KAUPUNKILIIKENNE OY:N VÄLILLÄ**

–

PALVELUKORVAUSSOPIMUS

1. SOPIJAPUOLET

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (jäljempänä myös ”Yhtiö”)

Y-tunnus: 3251002-1

ja

Helsingin kaupunki (jäljempänä myös ”Kaupunki”)

Y-tunnus: 0201256-6

Jäljempänä kumpikin erikseen myös ”Sopijapuoli” tai yhdessä ”Sopijapuolet”.

2. SOPIMUKSEN YHTEYSHENKILÖT

Sopijapuolten yhteyshenkilöt ja niiden tehtävät ovat samat kuin Yhteistyösopimuksessa.

3. SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Helsingin kaupunginvaltuusto on 22.9.2021 päättänyt (§ 282) Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) toiminnan yhtiöittämisestä metron infra- ja liikennöintisopimukseen liittyviä toimintoja lukuun ottamatta. HKL:n toiminta (sisältäen mm. HKL:n omistuksessa ja taseessa olleen omaisuuden ja sopimukset) on yhtiöitettävien toimintojen osalta siirtynyt sen liiketoimintaa välittömästi jatkamaan perustetulle Yhtiölle 1.2.2022 apporttiluovutuksena.

Apporttisopimuksella Yhtiön omistukseen on siirtynyt pääkaupunkiseudun joukkoliikenteessä tarvittavaa sekä joukkoliikenteeseen liittyvää Kaupungin tarvitsemaa

infrastruktuuriomaisuutta. Yhtiö tuottaa myös muita joukkoliikennettä tukevia palveluja kuten kaupunkipyöräpalvelu, lauttaliikenne ja liityntäpysäköintialueiden ylläpito. Yhtiön omistukseen siirtynyt infraomaisuus sijaitsee Kaupungin omistamalla ja Kaupungin Yhtiölle erillisin sopimuksin vuokraamalla ja käyttöön luovuttamalla maa-alueilla. Selvyyden vuoksi todetaan, että Metroliikenteen infra ei ole vielä siirtynyt Yhtiön omistukseen, vaan se on tarkoitus siirtää Yhtiölle myöhemmin.

Sopijapuolet ovat tehneet joukkoliikenneinfran ja muiden palveluiden tuottamista koskevan yhteistyösopimuksen ("Yhteistyösopimus"), jolla on sovittu Yhtiön ja Kaupungin välisestä yhteistyöstä ja toimintaperiaatteista, kun Yhtiö toteuttaa Kaupungin tarpeiden mukaan pääkaupunkiseudun ja Kaupungin joukkoliikenteeseen liittyvää infrastruktuuriomaisuutta sekä tuottaa muita joukkoliikennettä tukevia palveluita. Lisäksi Yhteistyösopimuksella on sovittu Infran ja muiden palvelujen palvelutasosta, kustannustehokkuudesta sekä investointien toteuttamisesta ja käyttötalouden ohjaukseen liittyvästä yhteistyöstä.

Tällä sopimuksella ("Palvelukorvaussopimus") sovitaan siitä, että Yhtiö luovuttaa Kaupungille käyttöoikeuden Yhteistyösopimuksessa määriteltyyn Yhtiön omistamaan ja hallinnoimaan Infraan ja että Kaupunki maksaa Yhtiölle korvausta Infran käyttöoikeudesta sekä Infraa koskevista investoinneista, ylläpidosta ja hallinnoinnista, muiden Yhtiön tuottamien palvelujen tuottamisesta ja Infraa sekä muita palveluita koskevan hyvän Palvelutason ylläpitämisestä. Infraa koskevan käyttöoikeuden luovutuksen tarkoituksena on, että Kaupunki voi edelleen osoittaa joukkoliikenneinfraomaisuuden tarvittavilta osin Kaupungin ja HSL:n välisen joukkoliikenteen kustannusten korvaamisesta 7.12.2011 tehdyn sopimuksen edellyttämällä tavalla Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) käyttöön.

Sopijapuolet sopivat lisäksi erikseen Infraan liittyvistä kunnossapidon vastuurajoista.

Yhtiö on hankintalainsäädännössä tarkoitettu Kaupungin sidosyksikkö. Sopijapuolten toiminta liittyy myös erityisalojen hankintalain 26 §:n mukaiseen viranomais- ja hankintayksiköiden väliseen yhteistyöhön (horisontaalinen yhteistyö), jonka osapuolia ovat Yhtiö, Kaupunki ja Yhtiön mahdolliset muut omistajat, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä ("HSL") ja Länsimetro Oy.

Palvelukorvaussopimuksessa isolla alkukirjaimella kirjoitetuilla määritelmillä on sama merkitys kuin Yhteistyösopimuksessa, ellei erikseen ole toisin sovittu.

4. SOPIMUKSESSA TARKOITETTU INFRASTRUKTUURIOMAISUUS

Palvelukorvaussopimuksen kohteena oleva Infra on määritelty Yhteistyösopimuksen kohdassa 4.

5. KÄYTTÖOIKEUS INFRASTRUKTUURIOMAISUUTEEN

Palvelukorvaussopimuksen kohdassa 3 kuvatun tarkoituksen täyttämiseksi Yhtiö antaa Kaupungille rajatun ja ei-yksinomaisen käyttöoikeuden omistamaansa tai hallinnoimaansa Infraan.

Yhtiölle itselleen jää rinnakkainen ja Kaupungista riippumaton käyttöoikeus Infraan sekä Infran hallintaoikeus, joka sisältää mm. määräsvallan infraomaisuuden kaupalliseen kehittämiseen sekä oikeuden tuottaa myös muita kuin joukkoliikenteeseen liittyviä palveluita kolmansille, siinä määrin kun ne eivät häiritse Palvelukorvaussopimuksen tai Yhteistyösopimuksen tarkoituksen ja tavoitteiden toteutumista.

Kaupungilla ei ole ilman Yhtiön kirjallista suostumusta oikeutta edelleen luovuttaa Infran käyttöoikeutta tai osaa siitä muille kuin HSL:lle. Kaupunki varmistaa Yhtiön kanssa sovitulla tavalla, ettei HSL:n ja Kaupungin välisessä Infrasopimuksessa ja toisaalta Yhteistyösopimuksessa sekä Palvelukorvaussopimuksessa ole eikä niihin muodostu ristiriitoja.

6. YHTEISTYÖRYHMÄ JA JOHTORYHMÄ

Sopijapuolet ovat asettaneet Yhteistyösopimukselle ja Palvelukorvaussopimukselle yhteisen Yhteistyöryhmän sekä Johtoryhmän, joiden jäsenistä, tehtävistä ja muista niihin liittyvistä ehdoista on sovittu Yhteistyösopimuksen kohdissa 5 ja 6.

7. INFRAN JA MUIDEN PALVELUJEN PALVELUTASO

Infran ja muiden Yhtiön Kaupungille tuottamien palvelujen Palvelutasosta on sovittu Yhteistyösopimuksen kohdassa 8.

8. KORVAUS

8.1. KORVAUSPERUSTEET

Kaupunki maksaa Yhtiölle korvausta Palvelutason mukaista Infraa koskevasta käyttöoikeudesta sekä siihen liittyvistä huolloista, ylläpidosta, kunnossapidosta, suunnittelusta, kehittämisestä, hallinnoinnista ja investoinneista seuraavien korvausperusteiden mukaisesti:

Infran käyttökorvaus

- Käyttökorvaukseen sisältyvät:
  - o Infran huolto-, kunnossapito- ja ylläpitokulut sekä vuosikorjaukset (omaisuuden ennakoiva ja korjaava kunnossapito)

- o Infran suunnittelu- ja kehittämiskulut siltä osin kuin niitä ei käsitellä investointeina
  - o Infran hoito- ja rahoitusvastikkeet sekä vastaavat kustannukset, jos infran hallinta on erillisessä Yhtiössä
  - o Infran palvelumaksut ja vastaavat kustannukset, jos infra on hankittu ulkopuolisena palveluna
  - o Johto-, tuki- ja hallintopalvelut sekä tilakustannukset
  - o Sopimuksen piiriin kuuluvan keskeneräisen omaisuuden mahdollinen kertynyt investointikustannus, jos keskeneräinen investointikohde päätetään keskeyttää ja kirjata kertyneet kustannukset vuosikuluksi
- Käyttökorvauksen laskenta
- o Kustannusten laskenta perustuu toteutuneisiin kustannuksiin
  - o Kustannuksia seurataan Yhtiön kirjanpidossa Yhteistyöryhmässä sovittavalla tavalla
  - o Kustannukset laskutetaan 100 %:sti
  - o Laskutettaviin kustannuksiin liittyvät tulot netotetaan vähentämällä vastaavia kustannuksia lukuun ottamatta mahdollisia mainostuloja ja liiketilatuloja. Mainos- ja liiketilatulot sekä niitä vastaavat kustannukset jäävät Yhtiölle

Infran poistokorvaus

- Poistokorvaukseen sisältyvät
- o Sopimuksen piiriin kuuluvan omaisuuden poistot
  - o Sopimuksen piiriin kuuluvan valmiin omaisuuden romutuksen mahdollinen kirjanpidollinen kertapoisto ja romutuksesta aiheutuvat kustannukset
- Poistojen laskenta
- o Kustannusten laskenta perustuu Yhtiön kirjanpidon poistoihin Yhtiön hallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti
  - o Omaisuutta ja poistoja seurataan Yhtiön kirjanpidossa

Infran korkokorvaus

- Korkokorvaukseen sisältyvät
- o Sopimuksen piiriin kuuluvan valmiin omaisuuden hankintaan liittyvien lainojen tai muiden rahoitusinstrumenttien korko- ja muut kulut
  - o Sopimuksen piiriin kuuluvan keskeneräisen omaisuuden hankintaan liittyvien lainojen tai muiden rahoitusinstrumenttien korko- ja muut kulut

- Yhtiö ei käsittele tämän sopimuksen piiriin kuuluvan omaisuuden hankintaan liittyviä korko- ja muita rahoituskuluja rakennusaikaisina korkoina, vaan kaikki korkokulut kirjataan suoraan vuosikuluksi
  - Sopimuksen piirin kuuluvan romutetun omaisuuden alkuperäiseen hankintaan liittyneiden lainojen tai muiden rahoitusinstrumenttien korko- ja muut rahoituskulut
- Korkojen laskenta
  - Korko- ja muut rahoituskulut ovat kirjanpidon mukaisia todellisia korkokuluja
  - Yhtiön nostamien lainojen tai muiden rahoitusinstrumenttien korko ja muut kulut kohdistetaan Yhtiön eri toimintakokonaisuuksille investointimäärien ja muiden määriteltyjen kohdistamisperiaatteiden mukaisesti
  - Korkokuluja seurataan Yhtiön kirjanpidossa

Sopimuksen mukaiset korvaukset perustuvat todellisiin toteutuneisiin kustannuksiin. Yhtiö seuraa Infran kustannuksia laskentajärjestelmässään (tulosityksiköt, kirjanpidon tilit, vyörytykset). Kustannukset sisältävät myös Infran palveluihin kohdistuvat kaikki esihenkilö-, asiantuntija-, tila- ja hallintokustannukset. Esihenkilö-, asiantuntija-, tila- ja hallintokustannukset perustuvat Yhtiön laskentajärjestelmän tuottamaan talousdataan.

Yhtiö tuottaa Kaupungille erittelyn toteutuneista kustannuksista siten, että tiedot ovat suoraan Kaupungin käytettävissä sen ja HSL:n välisen infrasopimuksen laskutuksen perusteena.

8.2. KORVAUKSEN MÄÄRÄ JA MAKSAMINEN

Sopijapuolet arvioivat vuosittain osana kaupungin talousarvioprosessia korvauksen määrän kullekin vuodelle etukäteen suunniteltujen investointien ja ylläpitotoimien perusteella. Korvauksen määrä vahvistetaan kaupungin talousarvion hyväksymisen yhteydessä talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosille. Samassa yhteydessä hyväksytään ohjeellisena korvauksen taustalla oleva 10-vuotinen investointiohjelma seuraavien vuosien toimintaa ohjaavaksi osana kaupungin talousarvioprosessia.

Kaupunki maksaa Yhtiölle talousarviossa päätetyn korvauksen kuukausittain tasaerinä (1/12) kunkin kuukauden 15. päivään mennessä Yhtiön laskua vastaan.

Tilinpäätösvaiheessa Yhtiö laskee tilikauden lopullisen toteutuneen korvauksen ja ilmoittaa korvauksen kaupungille. Yhtiö ja kaupunki kirjaavat muistiolla toteutuneen ja laskutetun korvauksen erotuksen tuloihin/menoihin joulukuulle sekä taseeseen siirtovelkoihin tai siirtosaamisiin. Yhtiö laskuttaa muistiolla kirjatun erotuksen tilikautta seuraavana vuonna niin, että veloitus- tai hyvityslaskun eräpäivä on 15.3.

Korvaukseen lisätään arvonlisävero kulloinkin voimassa olevan arvonlisäveroprosentin mukaisesti. Korvauksen maksamisen viivästyessä erääntyneelle korvaukselle on suoritettava viivästyskorkoa voimassa olevan korkolain mukaan.

8.3. TALOUDEN OHJAUS

Talouden ohjaukseen liittyvistä ehdoista (mm. käyttötalouteen, kustannustehokkuuteen, investointeihin ja auditointiin liittyvät ehdot) on sovittu Yhteistyösopimuksen kohdassa 9.

9. VAKUUTUKSET

Yhtiön on huolehdittava siitä, että se ottaa ja ylläpitää lakisääteiset tai viranomaisten määräyksistä johtuvat vakuutukset. Yhtiö vastaa myös käyttämiensä alihankkijoiden vakuutusten kattavuudesta ja riittävydestä.

Kohdan 12.3 perusteella tai muutoin Kaupungin omistukseen siirtyvän omaisuuden osalta vakuutuksista vastaa Kaupunki.

10. VAHINGONKORVAUSVASTUU

Sopijapuolten välisestä vahingonkorvausvastuusta on sovittu Yhteistyösopimuksen kohdassa 10.

11. PALVELUKORVAUSSOPIMUKSEN JULKISUUS JA TIETOJEN LUOVUTTAMINEN

Tämä sopimusasiakirja on julkinen.

Palvelukorvaussopimuksen liitteiden ja sen voimassaoloaikana Sopijapuolen saamien tietojen luovuttamisessa kolmansille osapuolille noudatetaan avoimuuden periaatetta ottaen kuitenkin huomioon mm. Sopijapuolten liikesalaisuudet ja lainsäädäntöön perustuvat salassapitovelvoitteet.

Sopijapuolten toimintaa koskevasta salassapidosta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (21.5.1999/621), ja Sopijapuolet ovat tietoisia siitä, että molemmilla Sopijapuolilla on julkisina toimijoina lakimääräisiä ja muita velvoitteita antaa kolmansille osapuolille tietoja toiminnastaan joko suoraan tai epäsuorasti.

Sopijapuolet sitoutuvat siihen, että ennen mahdollista tietojen luovuttamista toista Sopijapuolta kuullaan tietojen luottamuksellisuudesta ja tietojen antamisesta ilmoitetaan toiselle Sopijapuolelle.

12. PALVELUKORVAUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO JA PÄÄTTYMINEN

12.1. PALVELUKORVAUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Palvelukorvaussopimus tulee takautuvasti voimaan 1.2.2022 alkaen, kun se on allekirjoitettu.

Palvelukorvaussopimus on voimassa määräaikaisena 30 vuotta.

Tämän jälkeen Sopijapuolten tavoitteena on jatkaa Palvelukorvaussopimusta uudelle pitkäaikaiselle sopimuskaudelle. Sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan Palvelukorvaussopimuksen jatkamisesta niin, että päätökset sopimuksen jatkamisesta tulee olla tehtynä viimeistään viisi (5) vuotta ennen kuluvan sopimuskauden päättymistä.

Mikäli Palvelukorvaussopimusta ei jatketa ja sopimuskausi päättyy, sovelletaan kohdan 12.3 menettelyä.

12.2. KÄYNNISTYSVAIHE

Sopimuskausi alkaa Käynnistysvaiheella, jonka kestosta ja johon liittyvistä ehdoista on sovittu Yhteistyösopimuksen kohdassa 13.

12.3. PALVELUKORVAUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMISEN VAIKUTUKSET

Sopijapuolet ymmärtävät, että Yhteistyö- ja Palvelukorvaussopimusten tarkoituksen toteuttaminen edellyttää myös laajakantoisia ja pitkävaikutteisia investointeja, joita ei voida siirtää muuhun kuin alkuperäisen tarkoituksensa mukaiseen käyttöön.

Näin ollen Palvelukorvaussopimuksen päättyessä Kaupunki on velvollinen lunastamaan Infran Kaupungin omistukseen.

Lunastushintana pidetään tällöin Infran jäljellä olevaa tasearvoa lunastushetkellä, ellei Sopijapuolet erityisestä syystä toisin sovi. Kaupunki vastaa mahdollisista veroista, jotka liittyvät Infran lunastamiseen ja lunastushinnan maksamiseen.

Infran omistusoikeus ja vaaranvastuu siirtyvät lunastustapauksessa Kaupungille, kun lunastushinta on kokonaan maksettu. Infra luovutetaan lunastustapauksessa siinä kunnossa, missä se on lunastuksen tapahtuessa.

Sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkemmin Palvelukorvaussopimuksen päättymiseen liittyvistä vaikutuksista sen jälkeen, mikäli päätöstä sopimuksen jatkamisesta ei ole tehty viimeistään viisi (5) vuotta ennen kuluvan sopimuskauden päättymistä kohdan 12.1 mukaisesti.

13. PALVELUKORVAUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Sopijapuolet voivat muuttaa Palvelukorvaussopimusta kirjallisesti, muut muutokset ovat mitättömiä.

Muutoksista tehdään joko muutossopimus tai mikäli mm. muutosten laajuuden vuoksi katsotaan tarkoituksenmukaisemmaksi, kokonaan uusi sopimusasiakirja, jossa muutokset on huomioitu ja joka korvaa olemassa olevan sopimusasiakirjan.

Sopijapuolet ovat myös velvollisia hyväksymään ne muutokset, jotka ovat välttämättömiä lakien, asetusten, määräysten tai viranomaisten ohjeiden noudattamiseksi sekä vahinkojen välttämiseksi.

Muutokset tulevat voimaan, kun molemmat Sopijapuolet ovat ne asianmukaisesti ja tavanomaisia päätöksentekomenettelyjä noudattaen hyväksyneet ja allekirjoittaneet toimivaltaisten edustajiensa toimesta. Ennen muutosten viemistä Sopijapuolten päätöksentekoon, muutokset käsitellään ja hyväksytään Yhteistyöryhmässä siten kuin Yhteistyösopimuksessa on sovittu.

Sopijapuolet varmistavat, että Palvelukorvaussopimukseen vaikuttavat, Infraa koskevat päätökset saatetaan soveltuvin osin sopimuksen piiriin.

14. SOVELLETTAVA LAKI

Palvelukorvaussopimukseen sovelletaan Suomen lakia sen kansainvälistä lainvalintaa koskevia säännöksiä lukuun ottamatta.

15. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Palvelukorvaussopimuksesta mahdollisesti syntyvät erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti Yhteistyöryhmässä ja toissijaisesti Johtoryhmässä.

Mikäli Sopijapuolet eivät pysty ratkaisemaan erimielisyyttä Johtoryhmässä, Sopijapuolten välinen riita tai erimielisyys ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

16. SOPIMUSKAPPALEET JA ALLEKIRJOITUKSET

Palvelukorvaussopimusta on laadittu kaksi (2) saman sanaista kappaletta, yksi (1) Yhtiölle ja yksi (1) Kaupungille.

ALLEKIRJOITUKSET

Helsinki, XX. XXkuuta 2022

Ville Lehmuskoski

Toimialajohtaja, kaupunkiympäristön toimiala

Helsinki, XX. XXkuuta 2022

Petri Lumijärvi

toimitusjohtaja